

SPRÁVNÍ PRÁVO – OBECNÁ ČÁST, SP I

Přednáška č. 1

ÚVOD DO STUDIA PŘEDMĚTU SPRÁVNÍ PRÁVO, POJEM, CHARAKTERISTIKA



PrF MU, únor 2022

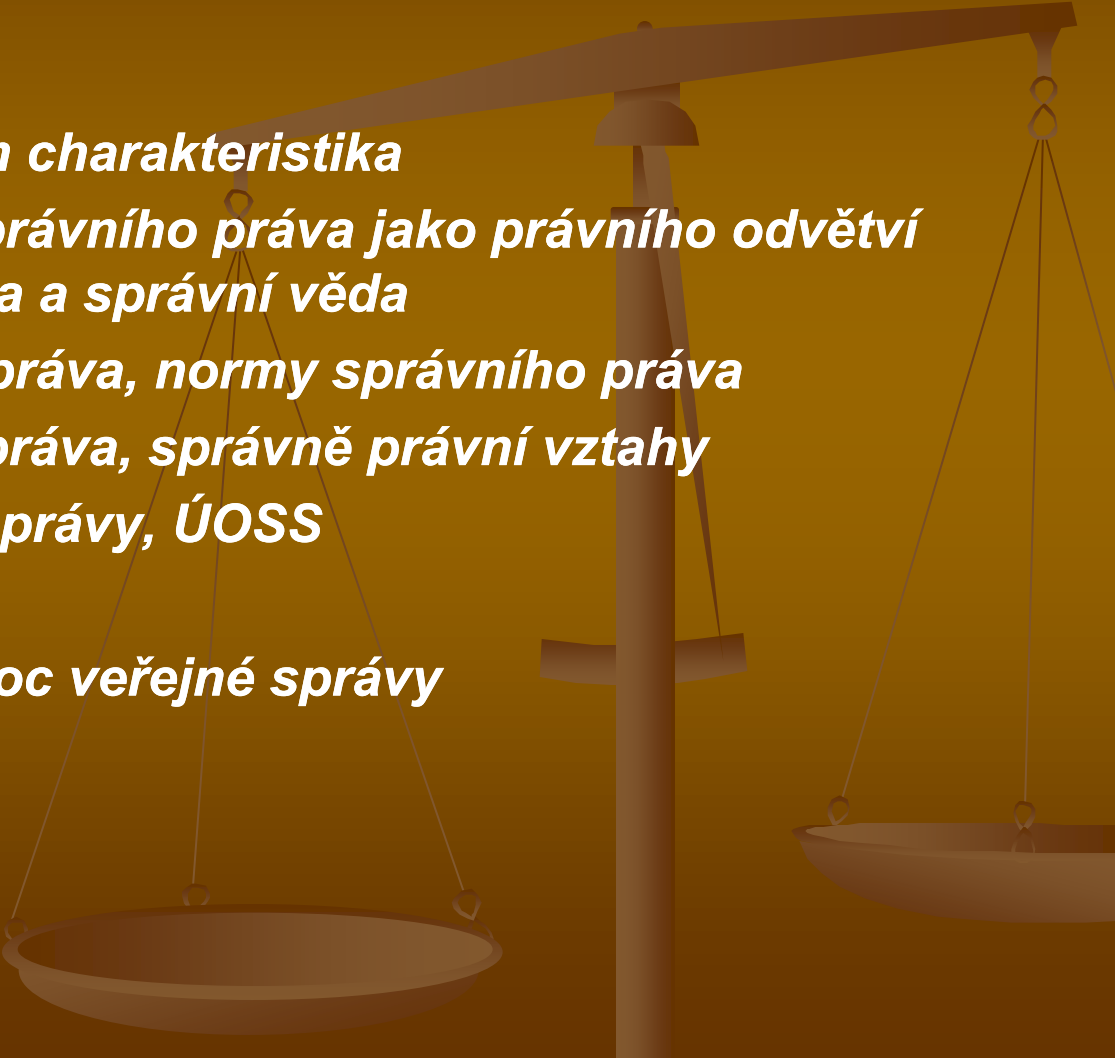
© petr průcha

K úvodu do obecné části SP

- *struktura a zaměření výuky SP*
 - *obecná část SP je ve struktuře výuky SP představována teorií správního práva, obecnými pojmy a instituty,*
- *prameny ke studiu*
- *formy a metody výuky*
- *ukončení předmětu*

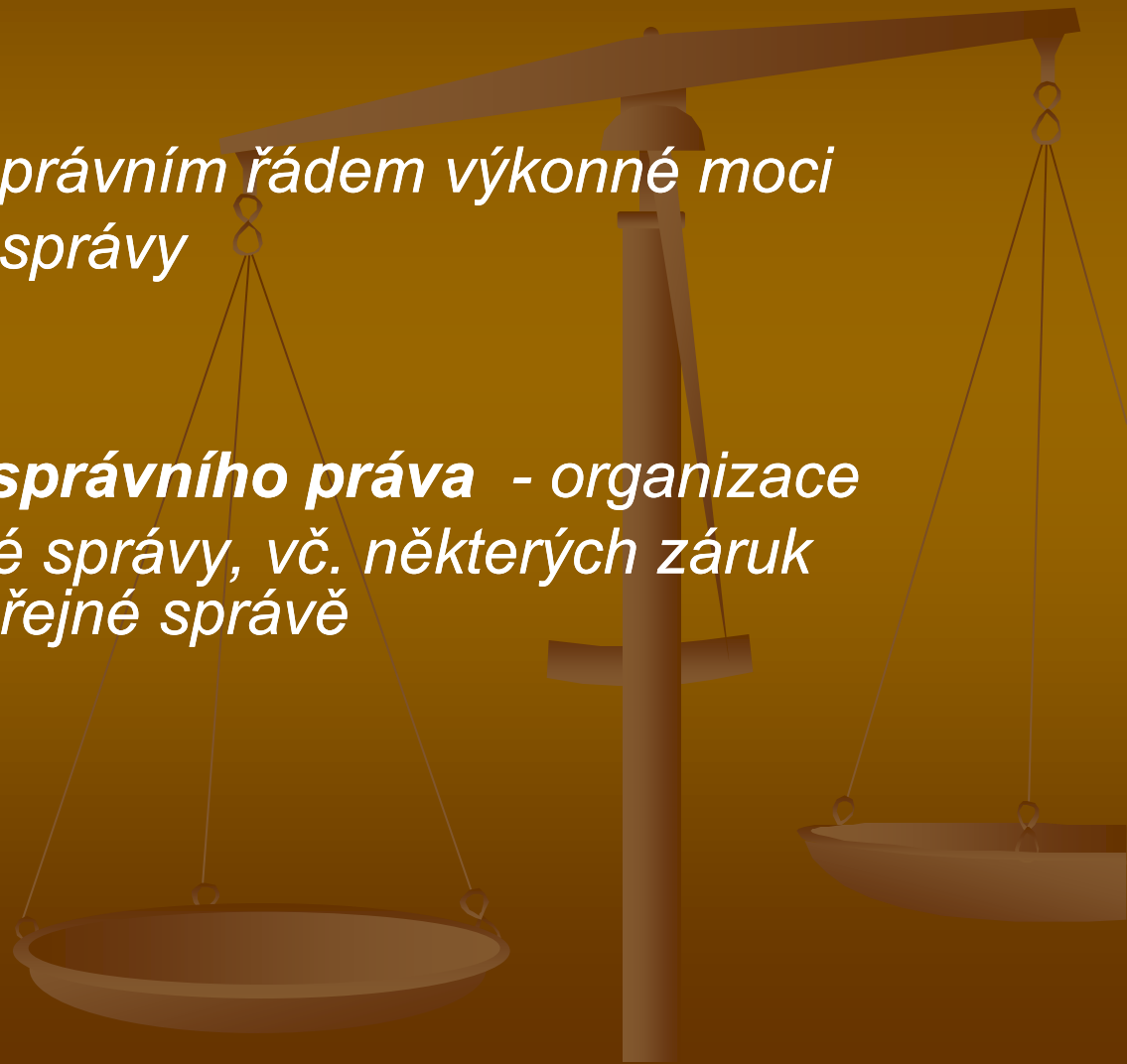


Osnova výuky obecné části v rámci SP I

- *správní právo, pojem charakteristika*
 - *předmět a systém správního práva jako právního odvětví
věda správního práva a správní věda*
 - *prameny správního práva, normy správního práva*
 - *subjekty správního práva, správně právní vztahy*
 - *organizace veřejné správy, ÚOSS*
 - *územní samospráva*
 - *právo tvorná pravomoc veřejné správy*
- 

POJEM SPRÁVNÍHO PRÁVA

- **správní právo** - právním řádem výkonné moci ve sféře veřejné správy
- **předmět úpravy správního práva** - organizace a činnost veřejné správy, vč. některých záruk zákonnosti ve veřejné správě

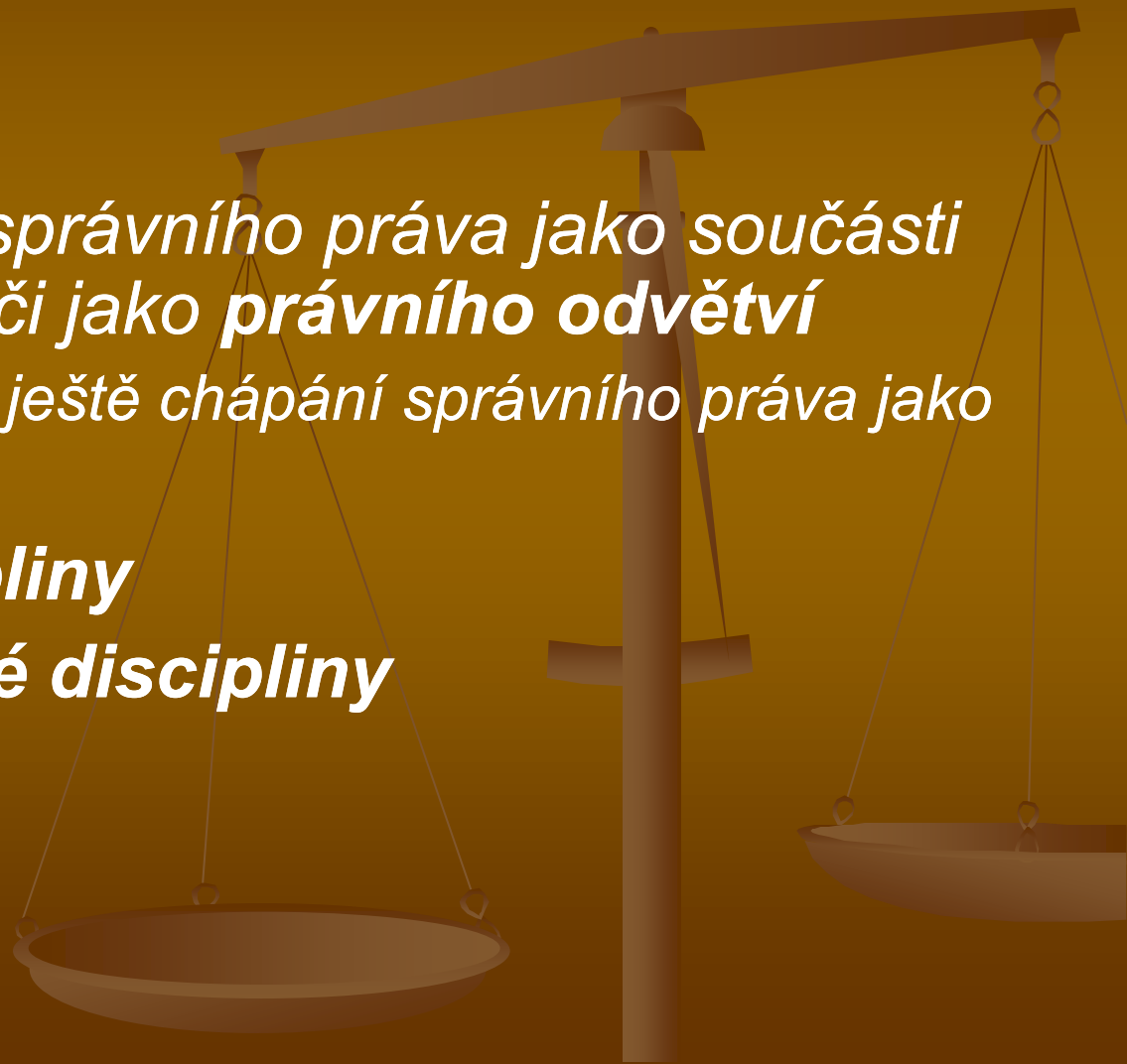


■ *pohledy na **správní právo***

■ *mimo vnímání **správního práva** jako součásti **právního řádu**, či jako **právního odvětví** přichází v úvahu ještě chápání **správního práva** jako*

■ ***vědní discipliny***

■ ***pedagogické discipliny***



SPRÁVNÍ PRÁVO jako PRÁVO VEŘEJNÉ

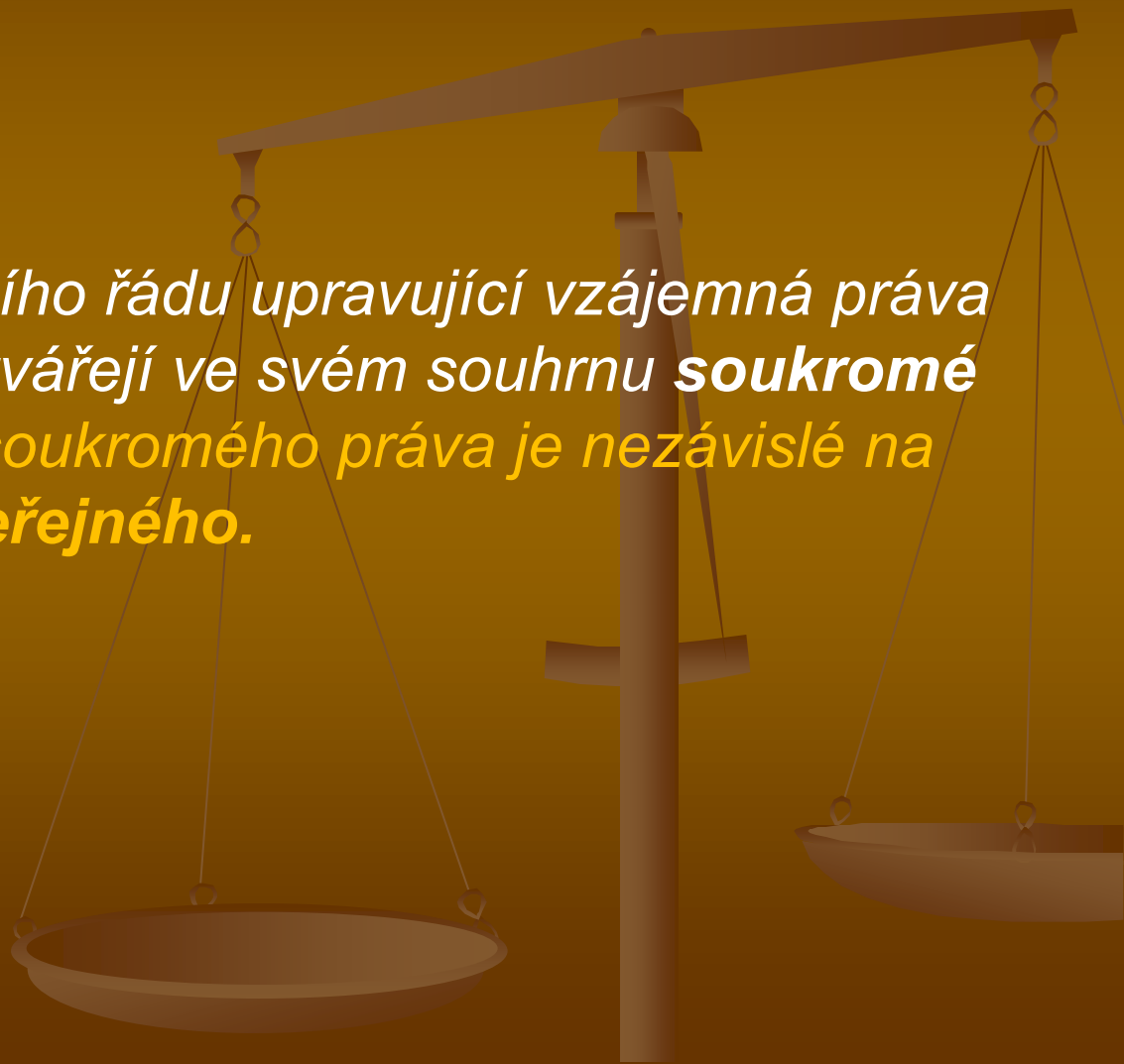
- *právo veřejné a právo soukromé
(právní dualismus)*

- *teorie mocenská*
- *teorie organická*
- *teorie zájmová*



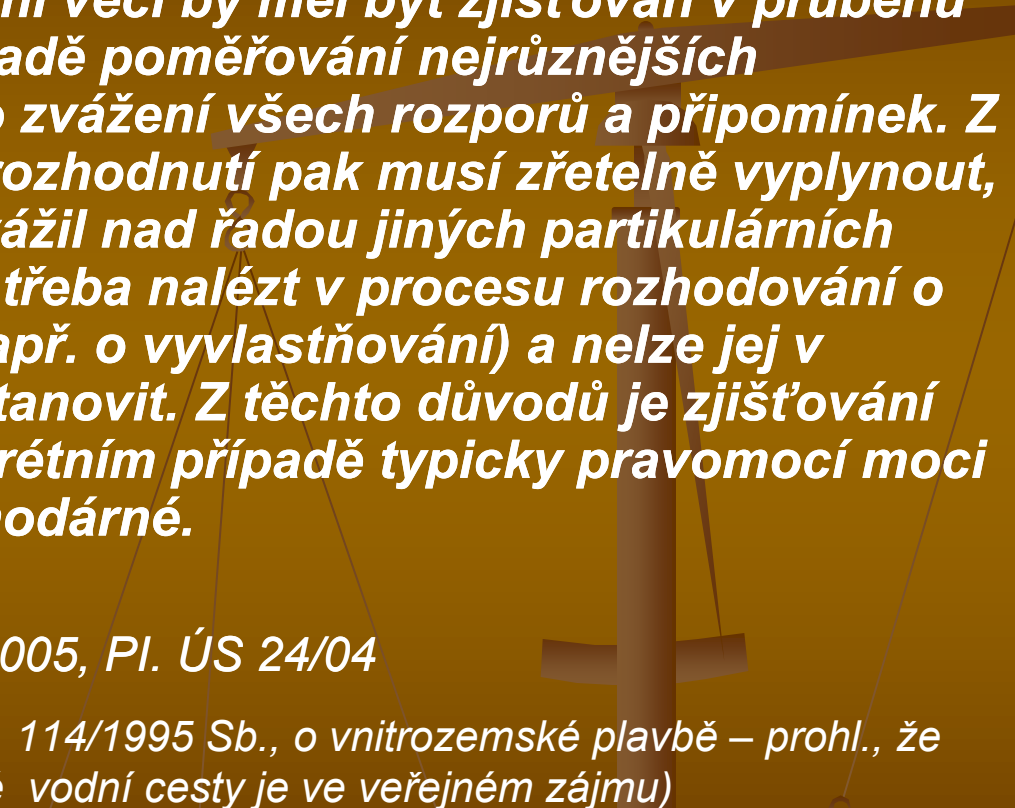
USTANOVENÍ § 1 odst. 1 OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

- (1) *Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu **soukromé právo**. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování **práva veřejného**.*



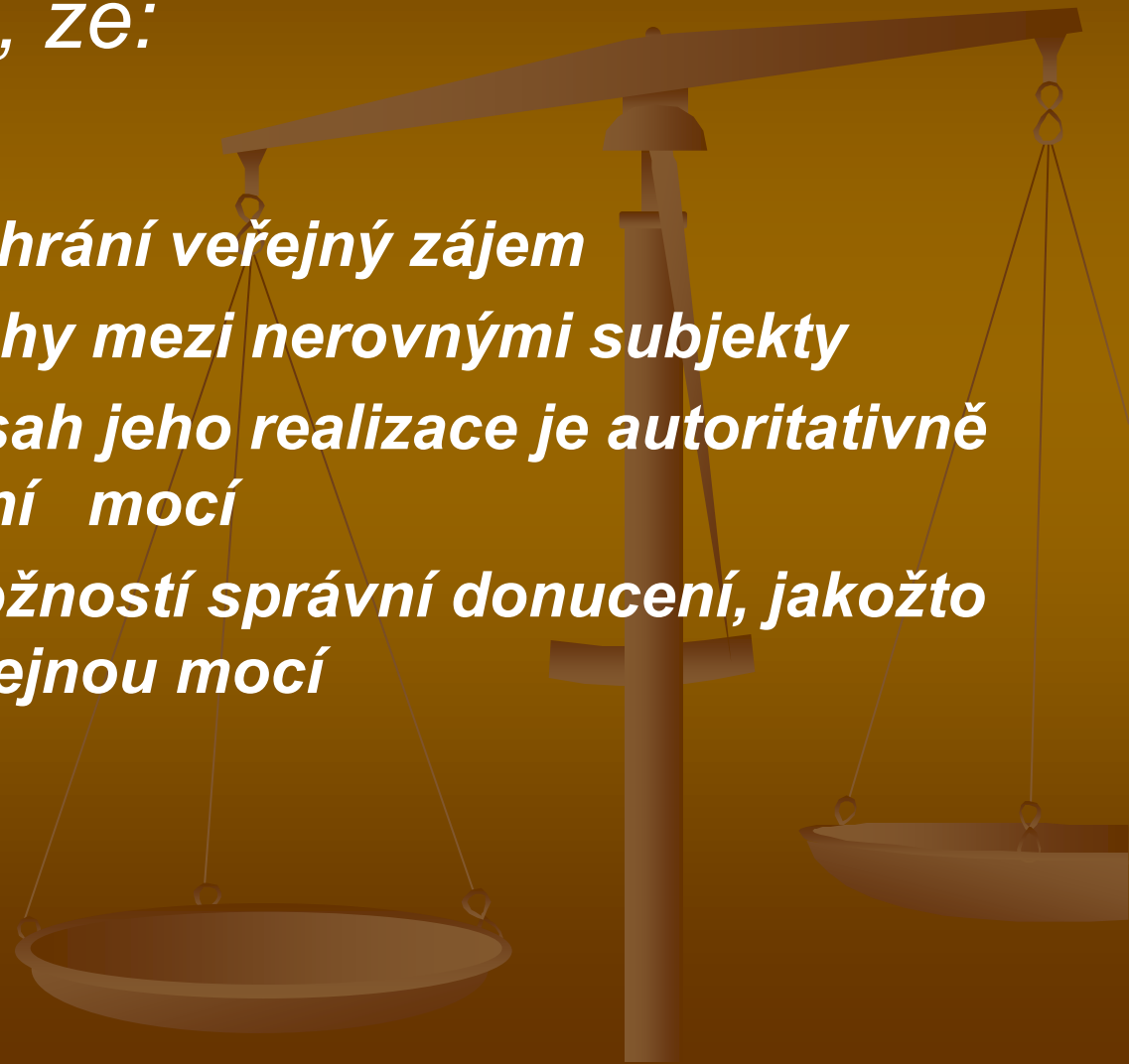
Z judikatury

- **Za právo veřejné považuje Ústavní soud tu oblast práva, v níž jsou vztahy založené na nerovnosti zúčastněných subjektů, k soukromému právu patří vztahy založené na rovnosti. Veřejná moc je taková, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů. Subjekt, o jehož právech a povinnostech rozhoduje orgán veřejné moci, není v rovném postavení s tímto orgánem a obsah rozhodnutí orgánu není dán na vůli subjektu. Hranice veřejné moci končí tam, kde začíná moc soukromá.**
- *Podle Nál. ÚS ze dne 23.6.1995, II. ÚS 86/95 (ve spoj s rozhodnutím VR MMF UK ve věci habilitace)*

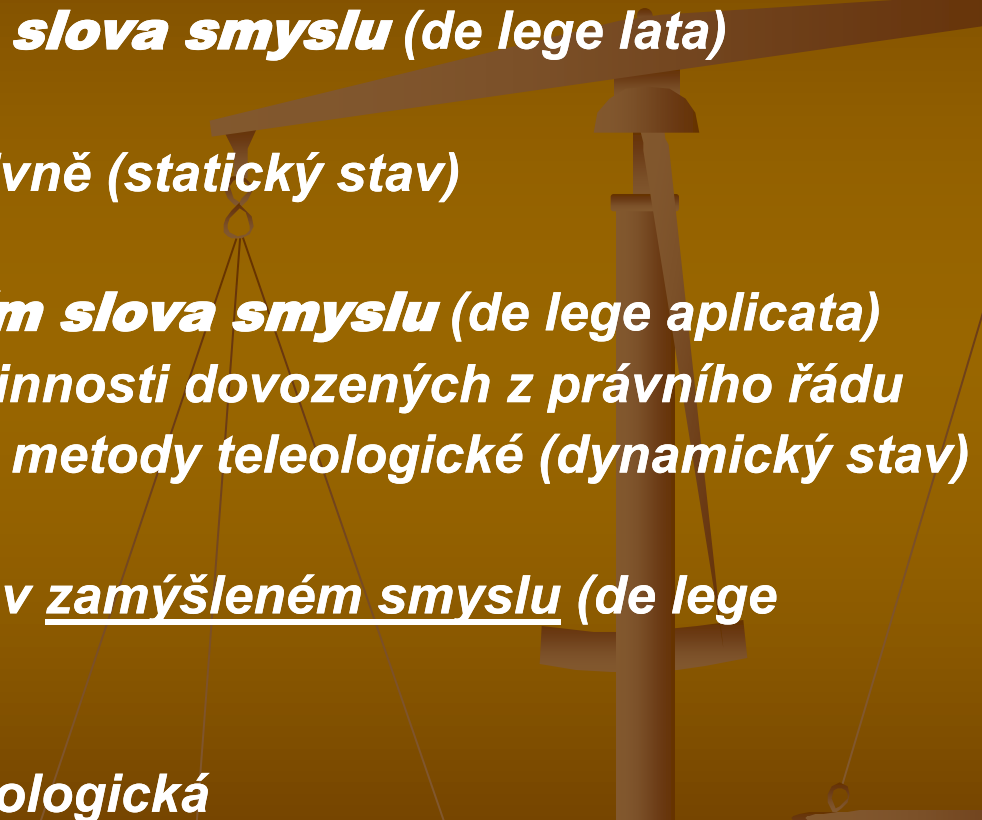
- 
- ***Veřejný zájem v konkrétní věci by měl být zjišťován v průběhu správního řízení na základě poměrování nejrůznějších partikulárních zájmů, po zvážení všech rozporů a připomínek. Z odůvodnění správního rozhodnutí pak musí zřetelně vyplynout, proč veřejný zájem převážil nad řadou jiných partikulárních zájmů. Veřejný zájem je třeba nalézt v procesu rozhodování o určité otázce (typicky např. o vyvlastňování) a nelze jej v konkrétní věci a priori stanovit. Z těchto důvodů je zjišťování veřejného zájmu v konkrétním případě typicky pravomocí moci výkonné a nikoliv zákonodárné.***
 - ***Podle Nál. ÚS ze dne 28.6.2005, Pl. ÚS 24/04***
(ve spoj. se zruš. § 3a zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě – prohl., že rozvoj a modernizace vymezené vodní cesty je ve veřejném zájmu)

■ *pro správní právo jako právo veřejné je charakteristické, že:*

- *prosazuje a chrání veřejný zájem*
- *upravuje vztahy mezi nerovnými subjekty*
- *konkrétní obsah jeho realizace je autoritativně určován úřední mocí*
- *disponuje možností správní donucení, jakožto donucení veřejnou mocí*



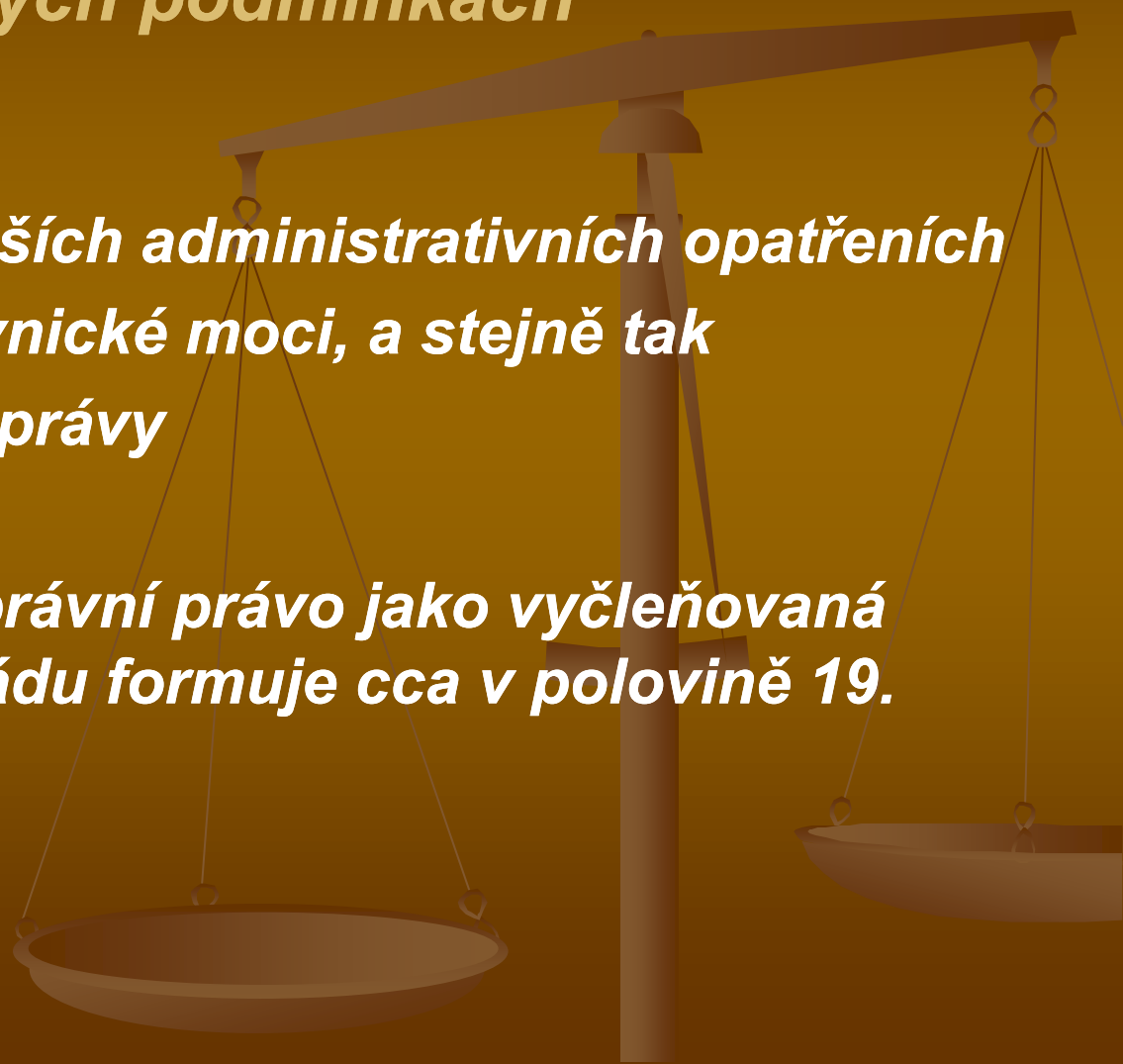
Tzv. **OBJEKTIVNÍ** a **SUBJEKTIVNÍ** **SPRÁVNÍ** **PRÁVO**

- právo v **objektivním slova smyslu** (*de lege lata*)
 - **právní řád**
 - **lze poznat normativně (statický stav)**
 - právo v **subjektivním slova smyslu** (*de lege applicata*)
 - **souhrn práv a povinností dovozených z právního řádu**
 - **k poznání je třeba metody teleologické (dynamický stav)**
 - další polohou - právo v **zamýšleném smyslu** (*de lege ferenda*)
 - **co je chtěno**
 - **taktéž metoda teleologická**
- 

KE VZNIKU A FORMOVÁNÍ SPRÁVNÍHO PRÁVA

v našich zeměpisných podmínkách

- ***počátky v nejrůznějších administrativních opatřeních představitelů panovnické moci, a stejně tak i středověké samosprávy***
- ***kvalifikovaně se správní právo jako vyčleňovaná součást právního řádu formuje cca v polovině 19. století***





■ ***vývoj našeho SP od přelomu r. 1989/90***

- ***demokratická transformace***
- ***reforma***
- ***européizace***

SHRNUTÍ, ZÁVĚR

